

Valsts pārbaudes darbi
2022./2023. m.g.

Svešvaloda

(angļu, vācu, franču)

9. klasei

CENTRALIZĒTĀ EKSĀMENA
PROGRAMMA

SVEŠVALODA 9. klasei (angļu, franču, vācu)

Centralizētā eksāmena programma

Saturs

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts	2
2. Vērtēšanas saturs	2
2.1. Valodas apguves līmenis	2
2.2. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa	3
2.3. Izziņas darbības līmenis	4
3. Centralizētā eksāmena uzbūve	5
4. Centralizētā eksāmena piekļuves nosacījumi	11
5. Nepieciešamo resursu nodrošinājums	11
6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji	11
7. Palīgīdzekļi, kurus atļauts izmantot centralizētā eksāmena darba laikā	11
Pielikumi	12
1. pielikums. Rakstīšanas daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)	12
2. pielikums. Runāšanas daļas vērtēšanas kritēriji (25 punkti)	13

1. Centralizētā eksāmena mērķis un adresāts

Centralizētā eksāmena (turpmāk – eksāmens) mērķis ir novērtēt skolēnu sniegumu svešvalodā atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumiem Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem” (turpmāk – standarts) un standarta 2. pielikumam “Sasniedzamie rezultāti valodu mācību jomā, beidzot 3., 6. un 9. klasi”, identificēt izvērtēt, cik lielā mērā ir apgūti plānotie sasniegtie rezultāti (turpmāk – SR).

Eksāmena adresāts – skolēni, kuri ir apguvuši valodu mācību jomas sasniedzamos rezultātus svešvalodā, beidzot 9. klasi.

2. Vērtēšanas saturs

Eksāmens novērtē skolēnu sniegumu svešvalodā receptīvajās un produktīvajās darbībās, kā arī to savstarpējā mijiedarbībā. Eksāmens pārbauda skolēnu spēju saprast un lietot literāro valodu, runājot un rakstot par sev zināmām tēmām, ar kurām saskaras personiskajā, mācību un sabiedriskajā jomā.

Eksāmena vērtēšanas saturu raksturo trīs kategorijas:

- 1) valodas apguves līmenis;
- 2) sasniedzamo rezultātu veids un grupa;
- 3) izziņas darbības līmenis.

2.1. Valodas apguves līmenis

Atbilstoši standarta 2. pielikuma 4.1. punktam, “beidzot 9. klasi, skolēns spēj saprast svarīgāko skaidros izteikumos literārā valodā par zināmiem tematiem tekstos, kas saistīti ar darbu, skolu, brīvo laiku. Spēj gandrīz vienmēr tikt galā situācijās, kādas var rasties, ceļojot pa vietām, kur runā apgūstamajā valodā. Spēj izveidot vienkāršu, saistītu tekstu par tuviem vai personīgi interesējošiem tematiem. Spēj aprakstīt pieredzēto, notikumus, sapņus, cerības un centienus, īsi pamatot un paskaidrot savus uzskatus, plānus (valodas apguves līmenis B1)”. Attiecīgi eksāmena saturs izstrādāts atbilstoši standartā plānoto skolēna SR grupām, beidzot 9. klasi, saskaņojot tās ar Eiropas kopīgo pamatnostādņu (turpmāk – EKP) valodas B1 līmeņa aprakstiem. Eksāmena saturs iekļauj saziņas uzdevumus, kurus var veikt valodas lietotājs B1 līmenī, iesaistoties valodas komunikatīvajās darbībās un lietojot atbilstošas saziņas stratēģijas.

Lai veiktu saziņas uzdevumus, valodas lietotājiem ir jāiesaistās valodas komunikatīvajās darbībās un jālieto saziņas stratēģijas. Produktīvās darbības uzdevumi un stratēģijas ietver gan mutiskas, gan rakstiskas darbības. Receptīvās darbības un stratēģijas ietver mutvārdu un rakstveida informācijas uztveri, sapratni, izpratni un novērtēšanu. Interaktīvajās darbībās valodas lietotājs pārmaiņus darbojas gan kā runātājs, gan kā klausītājs kopā ar vēl vienu vai vairākiem sarunas partneriem, tā, sadarbojoties nozīmes veidošanā, rodas sarunas diskurss.

2.2. Sasniedzamo rezultātu veids un grupa

Eksāmens dod skolēnam iespēju pārbaudīt savas zināšanas un izpratni, prasmes, ieradumus un zināšanu, izpratnes un prasmju kombinācijas, kuras skolēns svešvalodā ir apguvis.

Skolēnam plānotie SR ir četru veidu:

- 1) zināšanas un izpratne;
- 2) prasmju grupas;
- 3) ieradumi;
- 4) zināšanu, izpratnes, prasmju un ieradumu kombinācijas.

Katram sasniedzamo rezultātu veidam ir norādītas sasniedzamo rezultātu grupas, kuras aptver standartā noteikto mācību saturu un tiek pārbaudītas/mērītas eksāmenā (1. tabula).

Zināšanu un izpratnes pārbaude aptver visas svešvalodu standarta galvenās daļas: konteksts, tekstveide un zināšanas par valodas sistēmu. Zināšanu un izpratnes apguve attiecas uz standartā plānotajiem SR, kuri parasti ietver darbības vārdus “apraksta”, “skaidro”, “pamato” u. c. Plānoto SR apguvi skolēns demonstrē, piemēram, atbildot uz jautājumiem par dzirdēto vai izlasīto, izsakot savu domu, izvēloties atbilstošus formulējumus un ievērojot valodas lietošanas principus.

Prasmju apguvi skolēns demonstrē darbībā, piemēram, “atšķir”, “izvērtē”, “izsecina”, “appraksta”, “izmanto”. Tās ir būtiskas mācību priekšmeta specifiskās prasmes, domāšanas un caurviju prasmes. Prasmju grupas ietver valodas uztveri, producēšanu, mijiedarbību/sadarbību un informācijas prātību.

Ievērojot to, ka **ieradumu** vērtēšanai nozīmīgi ir novērot skolēna darbību ilgākā laikposmā, eksāmenā tiešā veidā ieradumi netiek vērtēti. Tajā pašā laikā ieradumi, kas mērķtiecīgi veidoti mācību procesā, nozīmīgi ietekmē skolēnu sniegumu, piemēram, skolēna spēja izvēlēties uzdevumam atbilstošas lasīšanas un klausīšanās stratēģijas, regulāri kontrolēt savas valodas kvalitāti un iedarību noteiktā situācijā, kā arī ieradums sava teksta veidošanu sākt ar plānu un melnrakstu, pamatot un paskaidrot savas atbildes. Tādējādi varētu teikt, ka skolēnu ieradumi eksāmenā tiek vērtēti netieši, integrējot šo vērtējumu noteiktos prasmju kritērijos.

Zināšanu, izpratnes un prasmju kombināciju apguvi skolēns demonstrē darbībā, integrējot visas iepriekš minētās sastāvdaļas uz problēmas risinājumu orientētos uzdevumos. Zināšanu, izpratnes, prasmju un ieradumu kombinācijas skolēns demonstrē darbībā, jaunās, tai skaitā reālās dzīves situācijās, risinot piedāvātās problēmas, mērķtiecīgi izmantojot un pārveidojot informāciju.

Zināšanas un izpratne ir visu prasmju un kombināciju sastāvdaļa un netiek vērtētas atsevišķi.

1. tabula. Sasniedzamo rezultātu veidi, grupas un to īpatsvars eksāmenā.

Sasniedzamo rezultātu veids un grupa		Īpatsvars (%)
Zināšanas un izpratne	Demonstrē izpratni par: <ul style="list-style-type: none"> • valodas līdzekļu lietojuma atbilstību saziņas situācijai; • daudzveidīgām valodas lietojuma stratēģijām; • uzvedības un saskarsmes normām; • dažādiem teksta veidiem, tekstu uzbūves principiem, mērķiem un stilistisko nokrāsu; • teksta vienotības un saskaņotības principiem; • valodas fonētiskās, gramatiskās un leksiski semantiskās struktūras normām. 	20±5
Prasmju grupas	Uztver un izvērtē runātā un rakstītā teksta saturu un struktūru.	55±5
	Iegūst, izvērtē, pārveido un ētiski izmanto informāciju.	
	Producē un publisko loģiski saistītu runātu un rakstītu tekstu.	
	Lieto atbilstošas saziņas un sadarbības stratēģijas.	
Zināšanu, izpratnes un prasmju kombinācija	Problēmrisināšana: <ul style="list-style-type: none"> • mērķtiecīgi izmanto iegūto informāciju, idejas, pārdomas savos mutvārdu un rakstveida tekstos. 	25±5

2.3. Izziņas darbības līmenis

Eksāmena saturs izstrādāts atbilstoši standartā plānoto skolēnam SR grupām, beidzot 9. klasi, saskaņojot tās ar izziņas darbības līmeņu aprakstiem (2. tabula), kas balstās SOLO taksonomijā (angļu val. – *Structure of Observed Learning Outcomes*) jeb novēroto mācīšanās rezultātu struktūrā. Svešvalodu standarta SR grupas un SOLO taksonomija veido eksāmena uzdevumu kompleksumu un ļauj prognozēt uzdevumu grūtības pakāpi. Valodu apgūvē grūtības pakāpi raksturo makrofunkcijas – apraksts, salīdzinājums un cēloņsakarības, kas ir salīdzināmas ar SOLO I–IV līmeni.

2. tabula. Izziņas darbības līmeņu raksturojums un to īpatsvars eksāmenā.

Izziņas darbības līmenis un tā apraksts		Īpatsvars (%)
I	Uztver un lieto vārdus, frāzes, teikumus un dažādus tekstu veidus svešvalodā.	20±5
II	Piemēro valodas struktūras attiecīgajai situācijai, novērtē situāciju un tās dalībnieku vajadzības.	25±5
III	Lieto valodas zināšanas vai prasmes jaunās situācijās, uzskatāmi atklājot izpratni par valodas lietojuma atbilstību saziņas mērķim.	30±5
IV	Lieto valodas zināšanas un prasmes situācijās ar atbilstošu kompleksuma pakāpi.	25±5

Izziņas darbības līmeņu integrācija uzdevumos atklāj eksāmenā pārbaudāmā satura sadalījumu pa uzdevumiem dažādās eksāmena daļās, ko varam saukt par tā algoritmu. Katrs eksāmena uzdevums pārbauda vairākas SR grupas.

3. Centralizētā eksāmena uzbūve

Eksāmenam ir četras daļas:

1. daļa – lasīšana (rakstveidā);
2. daļa – klausīšanās (rakstveidā);
3. daļa – rakstīšana (rakstveidā);
4. daļa – runāšana (mutvārdos).

Eksāmena uzdevumi veidoti attiecīgajā svešvalodā. Darbam ir viens variants. Eksāmena uzbūve, punktu, uzdevumu skaits, daļu īpatsvars un izpildei paredzētais laiks apkopots 3. tabulā.

3. tabula. Eksāmena uzbūve

Eksāmena daļa	Uzdevumu skaits	Maksimālais iegūstamo punktu skaits	Daļas īpatsvars (%)	Izpildes laiks (min)
Lasīšana	3	20	25	40
Klausīšanās	3	20	25	25
Rakstīšana	1	20	25	40
Runāšana	1	$25 \times 0,8 = 20$	25	15 - 20
Kopā	8	80	100	125

Receptīvo (klausīšanās un lasīšanas) darbību pārbaudes uzdevumi

Receptīvo darbību pārbaudē skolēns demonstrē savas zināšanas un prasmes saistībā ar lasīšanas un klausīšanās valodarbības prasmēm. Lasīšanas un klausīšanās uzdevumi B1 līmenī pārbauda skolēnu spēju saprast svarīgāko skaidros izteikumos literārā valodā par zināmiem tematiem tekstos, kas saistīti ar darbu, skolu, brīvo laiku.

Skolēns demonstrē prasmes saprast dažādu tekstu nolūku, uztvert galveno domu un būtību, uztverot gan vispārīgo, gan atsevišķas detaļas; iegūt tieši izteiktu konkrētu informāciju, idejas, viedokļus; saprast galvenos secinājumus loģiski pamatotos tekstos, izsekot argumentācijai loģiski pamatotos tekstos, uztvert svarīgākos jautājumus.

Produktīvo un mijiedarbības (rakstīšana un runāšana) darbību pārbaudes uzdevumi

Rakstīšana

Rakstīšanas daļu veido viens uzdevums, kurā pārbauda skolēnu prasmi uzrakstīt saistītu un secīgu tekstu (piemēram, apraksts, stāsts, raksts, personiskā vēstule utt.), ievērojot piedāvātās saziņas situācijas kontekstu (ko atklāj iedevums un norādījumi) un lietojot svešvalodu atbilstoši EKP B1 līmeņa prasībām. Savā tekstā (ap 200 vārdu) skolēns izpilda dažādas valodas funkcijas, samērā precīzi

pauž informāciju un izsaka savas domas par piedāvāto saziņas situāciju, pauž savu attieksmi un paskaidro to.

Runāšana

Skolēni piedalās runāšanas daļā pāros. Mutvārdu pārbaudi veido viens uzdevums, kas sastāv no divām daļām: savas pozīcijas prezentācija monologrunā un mijiedarbība dialogā, uzdodot ar sarunas partnera viedokli saistītos jautājumus un panākot vienošanos, kā arī atbildot uz diviem jautājumiem, kurus uzdod mutvārdu daļas intervētājs. Runāšanā pārbauda skolēna prasmi paust savas domas un attieksmi, paskaidrojot to (producēšanas darbības). Skolēns demonstrē mijiedarbību, izmantojot uztveres un produktīvas stratēģijas, iesaistoties sarunā un uzturot to, uzklausot otra viedokli, noskaidrojot attieksmi un atbildot uz jautājumiem.

Skolēni saņem saziņas situāciju aprakstu, kurš ietver sevī sarunas tēmu, mērķi, pozīcijas/nostājas aprakstu, atslēgvārdus, sarunas pieturpunktus. Atbilstoši tēmai, piedāvātajai pozīcijai un atslēgvārdiem skolēni 5 minūšu laikā sagatavo līdz 2 minūtēm garu runu. Pēc tam secīgi prezentē savu pozīciju, uzklausa vienu otru un veic piezīmes par dzirdēto. Pēc monologrunas prezentācijas skolēniem tiek dotas 2 minūtes, lai sagatavotu 2–3 jautājumus, kas balstīti uz sarunas partnera teikto. Otrās daļas laikā skolēni izmanto sagatavotos jautājumus, lai apspriestu viens otra nostāju un iesaistītos sarunā. Sarunas laikā skolēniem arī jāvienojas par kādu ar tēmu saistītu jautājumu. Pēc sarunas skolēni secīgi atbild uz diviem intervētāja jautājumiem.

Detalizēts katras daļas uzdevumu apraksts apkopots 4.-7. tabulās.

4. tabula. Eksāmena lasīšanas daļas saturs un uzbūve

Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
VS.9.1.1.1 VS.9.1.1.3. VS.9.1.1.8 VS.9.2.1.2. VS.9.2.1.3. VS.9.2.1.5. VS.9.3.1.5. VS.9.4.1.	4–5 īsi dažādi daļēji autentiski rakstveida teksti: sludinājums, paziņojums, e-pasts, raksta fragments, intervija utt.	Dažāda veida īsu tekstu izpratne, analīze, nepieciešamās informācijas salīdzinājums. Tekstu caurskatīšana un pārlasīšana teksta būtības, funkcijas un vēstījuma izpratnei: teksta detaļas, izteiktās domas, viedokļi, galvenā doma, teksta nolūks un mērķi.	Dažādu veidu uzdevumi: <ul style="list-style-type: none"> • daudzizvēļu uzdevumi; • vērtējuma izvēles uzdevumi; • teksta papildināšanas uzdevumi; • savietošanas uzdevumi; • informācijas pārneses uzdevumi: piemēram, kopsavilkuma, piezīmju papildināšana, tabulu, infografikas, grafiku aizpildīšana; • atvērtie jautājumi.
	Dažādi daļēji autentiski rakstveida teksti: stāstījums, apraksts, skaidrojošs, diskursīvs, informatīvs teksts utt. (piemēram, raksts, buklets, blogs, ziņas, daiļliteratūras fragments, kāds šķirklis enciklopēdijā, instrukcija).	Garāka teksta izpratne un analīze, informācijas analīze. Teksta caurskatīšana un pārlasīšana teksta būtības, vēstījuma un detalizētas informācijas izpratnei: galvenā doma, cēloņi un sekas, secinājumi, attieksme un viedokļi, nozīmīgākie satura punkti, konkrētā informācija.	
		Garāka teksta saistījuma un organizēšanas paņēmieni izpratne un analīze. Lasīšana teksta satura, struktūras un tekstā iekļauto elementu saskaņotības izpratnei: dažādu tekstu uzbūves principi, sakarības un notikumu secība tekstā, teksta saistījumu veidi.	

5. tabula. Eksāmena klausīšanās daļas saturs un uzbūve

Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
VS.9.1.1.1. VS.9.1.1.3. VS.9.1.1.8. VS.9.2.1.2. VS.9.2.1.5. VS.9.3.1.5. VS.9.4.1.	Dažādi īsi autentiski un daļēji autentiski ieraksti: sludinājums, ziņas, paziņojums, intervija utt. (kopā 2,5–3 min). Atskaņo divas reizes.	Dažādu izteikumu konteksta, nozīmes un funkcijas izpratne, salīdzinājums un analīze. Klausīšanās izteikumu galvenās domas, funkcijas un nolūku izpratnei.	Dažādu veidu uzdevumi: <ul style="list-style-type: none"> • daudzizvēļu uzdevumi; • vērtējuma izvēles uzdevumi; • savietošanas uzdevumi.
	Dažādi autentiski un daļēji autentiski ieraksti (monologruna), piemēram, radio raidījums, ziņas, stāstījums, prezentācija, saruna, diskusija utt. (2,5–3 min katrs). Atskaņo divas reizes.	Vienkāršas sarunas/runas klausīšanās, izpratne un analīze. Klausīšanās galvenās domas, galveno jautājumu, nolūku, mērķu, faktu, viedokļu, attieksmes, formalitātes līmeņa izpratnei.	
		Teksta satura izpratne un informācijas pārveidošana. Klausīšanās svarīgākās faktiskās informācijas iegūšanai un izmantošanai.	Dažādu veidu uzdevumi: <ul style="list-style-type: none"> • teksta papildināšanas uzdevumi; • informācijas pārnese uzdevumi: piemēram, kopsavilkuma, piezīmju papildināšana, tabulu, infografikas, grafiku aizpildīšana; • atvērtie jautājumi.

6. tabula. Eksāmena rakstīšanas daļas saturs un uzbūve

Standarta SR kods	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valoddarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)	Īpatsvars (punkti)
VS.9.1.1.5. VS.9.1.1.8. VS.9.2.1.6. VS.9.2.1.7. VS.9.3.1.4. VS.9.3.1.7. VS.9.3.1.8. VS.9.4.1.	Saziņas situācijas apraksts (mērķis, konteksts, mērķauditorija) un iedevums (piemēram, e-pasts, sludinājums, piezīmes, viedokļi utt.).	<p>Iegūtās informācijas apkopošana un nodošana atbilstoši saziņas situācijai un mērķauditorijas vajadzībām.</p> Pieredzēto notikumu, attieksmju, emociju, domu, viedokļu, uzskatu, plānu utt. apraksts, skaidrojums un pamatojums rakstveidā.	Saistīts un secīgs teksts (piemēram, apraksts, stāsts, raksts, personiskā vēstule utt.), ievērojot piedāvātās saziņas situācijas kontekstu (aptuveni 200 vārdu).	20

7. tabula. Eksāmena mutvārdu daļas saturs un uzbūve

Standarta SR	Tekstu veidi (iedevums)	Pārbaudāmā valodarbība/prasme	Uzdevumu veidi (atdevums)
VS.9.1.1.2. VS.9.1.1.4. VS.9.1.1.5. VS.9.1.1.7. VS.9.1.1.8. VS.9.1.1.9. VS.9.1.1.11. VS.9.2.1.1. VS.9.3.1.7. VS.9.4.1.	Skolēni saņem saziņas situācijas aprakstu: sarunas tēma, mērķis, pozīcijas/nostājas apraksts, atslēgvārdi, sarunas pieturpunkti.	Mijiedarbība informācijas nodošanā. Saziņas kontekstā sniedz informāciju, pauž attieksmi un noskaidro viedokli, runā izsaka pārliecinošu pamatojumu.	Strukturēta saruna par doto tematu, lai piedāvātu sarunas biedram savu situācijas risinājumu un panāktu vienošanos. Skolēni izsaka viedokli par savu situācijas risinājumu/ pozīciju, noformulē un uzdod jautājumus, kas saistīti ar sarunas partnera viedokli, panāk vienošanos par kādu jautājumu situācijā. Pēc sarunas skolēni atbild uz skolotāja/intervētāja jautājumiem. (gatavošanās laiks monologrunai – līdz 5 min, dialogam – 2 min; runāšanas laiks monologrunai – līdz 2 min katram skolēnam, dialogam – 3 min; intervētāja jautājumi)

4. Centralizētā eksāmena piekļuves nosacījumi

Eksāmenam netiek izvirzīti noteikti piekļuves nosacījumi.

5. Nepieciešamo resursu nodrošinājums

Audio atskaņotājs vai datortehnika, kas nodrošina klausīšanās daļas audio ieraksta atskaņošanu katrā telpā. Datortehnika mutvārdu daļas ierakstiem un vērtēšanai katrā telpā mutvārdu daļas intervētājam un vērtētājam.

6. Vērtēšanas kārtība un kritēriji

Eksāmena daļās, kas pārbauda receptīvās (klausīšanās un lasīšanas) prasmes vērtē izvēlētās un ierakstītās atbildes. Katra pareiza atbilde – viens punkts. Vērtē rakstītā teksta saturu, nevis formu, piemēram, pareizrakstības kļūdas, kas nerada pārpratumus un nemaina vārda nozīmi, ņem vērā. Savukārt citu valodas elementu izmantojumu, kas sniedz saturiski pareizu atbildi, ņem vērā.

Rakstīšanas un runāšanas uzdevumu izpilde tiek vērtēta saskaņā ar izstrādātajiem kritērijiem (1. pielikums).

Skolēna iegūto punktu summu katrā daļā un iegūto punktu summu visā darbā izsaka procentos no maksimāli iespējamā punktu skaita. Minimālais iegūto procentu skaits eksāmena nokārtošanai 2022./2023.gadā ir 10%, kas apliecina skolēna spēju uztvert un lietot vārdus, frāzes, teikumus un dažādus tekstu veidus svešvalodā personiskajā jomā un atbilst izziņas darbības I līmenim. Skolēni, kuri demonstrē atbilstošu valodas prasmju līmeni eksāmenā, saņem apliecinājumu par valodas apguves līmeni B1 saskaņā ar Eiropas kopīgajām pamatnostādņēm.

7. Palīgīdzekļi, kurus atļauts izmantot centralizētā eksāmena darba laikā

Eksāmenā nav paredzēts izmantot palīgīdzekļus.

Pie izglītojamajiem un personām, kuras piedalās eksāmena nodrošināšanā, no brīža, kad viņiem ir pieejams eksāmena materiāls, līdz eksāmena norises beigām nedrīkst atrasties ierīces (planšetdators, piezīmjdators, viedtālrunis, viedpulkstenis u. c. saziņas un informācijas apmaiņas līdzekļi), kuras nav paredzētas Valsts pārbaudes darbu norises darbību laikā.

Pielikumi

1. pielikums. Rakstīšanas daļas vērtēšanas kritēriji (20 punkti)

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti					
Saturs un uzdevuma izpilde	Teksts neatbilst uzdevuma nosacījumiem./ Teksta apjoms nesasniedz 50 vārdus.	Mēģinājums rakstīt par tematu, pārrakstīts iedevuma teksts.	Daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pārstāstot informāciju no iedevuma.	Pārsvarā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, iespējama atkārtošā vai novirze no uzdevuma nosacījumiem.	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pamatojot savu viedokli ar atsevišķiem piemēriem.	Uzdevuma nosacījumiem un saziņas situācijai pilnībā atbilstošs teksta saturs, pamatojot savu viedokli ar atbilstošiem piemēriem.
Organizācija un tekstveide		Tekstā daži savstarpēji saistīti teikumi un daži noformējuma elementi. Domas virzība dažviet ir uztverama.	Uzdevumam daļēji atbilstošs teksta noformējums. Saistītātvārdi un rindkopas tikai daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Uzdevumam pārsvarā atbilstošs teksta noformējums. Pārsvarā saistīts teksts; saistītātvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Uzdevumam atbilstošs teksta noformējums. Saistīts teksts; saistītātvārdi un rindkopas pārsvarā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Uzdevumam atbilstošs teksta noformējums. Skaidrs un saistīts teksts; saistītātvārdi un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.
Valodas līdzekļu (vārdu krājuma un gramatisko struktūru) daudzveidība		Ļoti ierobežoti valodas līdzekļi, izmanto vienkāršas iegaumētas frāzes.	Ierobežots savu vārdu krājums, izmanto iegaumētas frāzes un vienkāršas gramatikas struktūras, kas bieži atkārtojas.	Pietiekams vārdu krājums, lai izteiktos vienkāršā veidā, lietojot gramatiskās pamatstruktūras.	Uzdevuma izpildei un komunikācijai piemērots, pietiekami bagāts vārdu krājums un gramatiskās struktūras, kas pārsvarā izmantotas atbilstoši kontekstam.	Efektīvai uzdevuma izpildei un skaidrai komunikācijai atbilstošs vārdu krājums un gramatiskās struktūras.
Valodas lietojuma pareizība un precizitāte (leksika, gramatika un pareizrakstība)		Valodas lietojums pārsvarā ir kļūdainis un tikai daļēji saprotams.	Valodas lietojums bieži ir kļūdainis un dažreiz traucē uztvert domu.	Valodas lietojums pamatā ir saprotams, lai gan ir teikumi vai vārdi, kas ir kļūdaini.	Valodas lietojums ir pamatā precīzs, nedaudzās nesistemātiskās kļūdas netraucē saprast rakstīto.	Valodas lietojums ir pārsvarā precīzs, nedaudzās kļūdas sarežģītākās struktūrās netraucē saprast rakstīto.
	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti	5 punkti

Pēc eksāmena norises vērtēšanas kritērijus eksāmena vērtēšanas komisija var precizēt.

2. pielikums. Runāšanas daļas vērtēšanas kritēriji (25 punkti)

Vērtēšanas kritēriji		Snieguma apraksts, punkti					
Uzdevuma izpilde (10 punkti)	Monologruna (saistījums, pamatojums)	Nolasa atslēgvārdus vai savus pierakstus.	Ietver dažus uzdevuma nosacījumus. Sniedz galvenokārt atsevišķus, savstarpēji nesaistītus apgalvojumus.	Daļēji izpilda uzdevuma nosacījumus. Izteiktais viedoklis ir daļēji saprotams, saistīts ar uzdevumā piedāvāto informāciju.	Pārsvārā izpilda uzdevuma nosacījumus. Izteiktais viedoklis ir saprotams un daļēji pamatots.	Izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Izteiktais viedoklis ir pamatots. Runa pārsvārā ir saistīta.	Pilnībā izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Izteiktais viedoklis ir skaidrs un pamatots ar saziņas situācijai atbilstošiem piemēriem. Runa ir saistīta.
	Mijiedarbība informācijas nodošanā (jautājumu uzdošana, izpratne, sarunas uzturēšana, atbildes uz jautājumiem)	Nesniedz atbildi uz jautājumiem, neiesaistās sarunā.	Ietver dažus uzdevuma nosacījumus. Spēj uzturēt sarunu tikai ar intervētāja palīdzību. Atbild uz dažiem jautājumiem, izmantojot atsevišķus vārdus un vienkāršas frāzes.	Daļēji izpilda uzdevuma nosacījumus. Daļēji spēj uzturēt sarunu. Sniedz dažas īsas un vienkāršas atbildes, izmantojot iegaumētas frāzes.	Pārsvārā izpilda uzdevuma nosacījumus. Uzdo dažus jautājumus. Spēj uzturēt sarunu vienkāršā veidā. Atbild uz jautājumiem, sniedzot īsas un vienkāršas atbildes.	Izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Uzdo jautājumus. Iesaistās sarunā un uztur to. Atbild uz visiem jautājumiem, sniedzot atbilstošas atbildes.	Pilnībā izpilda visus uzdevuma nosacījumus. Uzdo atbilstošus jautājumus. Aktīvi iesaistās sarunā un uztur to. Pārliecinoši atbild uz visiem jautājumiem, sniedzot izvērstas atbildes.
Vārdu krājums, gramatika, valodas plūdums un izruna (15 punkti)	Valodas bagātība (valodas apjoms, diapazons)	Valodas lietojums nepietiekams, lai novērtētu.	Lieto tikai elementāru vārdu un vienkāršas frāzes.	Bieži atkārto vienas un tās pašas frāzes, lai mēģinātu noformulēt domu.	Lieto ierobežotu vārdu krājumu, vienkāršus un vienveidīgus izteikumus par tematu, lai izteiktos un uzturētu sarunu.	Lieto pietiekamu vārdu krājumu un dažādas teikumu struktūras, lai spētu izteikties par tematu un uzturētu sarunu.	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus valodas līdzekļus. Prasmīgi lieto pietiekami bagātu vārdu krājumu, lai spētu izteikties par tematu un uzturētu sarunu.
	Valodas līdzekļu lietojuma pareizība (gramatiski)	Valodas lietojums nepietiekams, lai novērtētu.	Valodas līdzekļu lietojums ir tikai daļēji saprotams.	Izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus ar kļūdām, kuras dažreiz traucē uztvert teikto.	Diezgan pareizi izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus, kļūdas	Pārsvārā pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus, nedaudzās kļūdas un pārteikšanās netraucē saziņai.	Pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus. Var pieļaut kļūdas, izsakot sarežģītākas domas un lietojot kompleksākas

Vērtēšanas kritēriji		Snieguma apraksts, punkti					
	pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)				pārsvarā netraucē saziņai.		strukturās. Kļūdas netraucē saziņai.
	Valodas plūdums (izruna, uzsvare, ritms un intonācija)	Valodas lietojums nepietiekams, lai novērtētu.	Runā izmanto ļoti īsus, izolētus izteikumus.	Runā ar pauzēm, izmantojot atsevišķus izteikumus. Izrunas kļūdas var traucēt uztvert domu.	Runā saprotami, dažreiz ar vilcināšanos, meklējot vārdus. Izrunas kļūdas pārsvarā nekavē izpratni.	Runā diezgan tekoši un saprotami. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamās pauzes nevietā. Izrunā iespējamās kļūdas, kas nekavē izpratni.	Runā pietiekami tekoši un saprotami. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamās pauzes. Izrunā iespējamās nelielas kļūdas.
		0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti	5 punkti

